

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-54/23 – 1

Asia C-54/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

3.2.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

10.1.2023

Kantaja/Valittaja:

WY

Vastaaja/Vastapuoli:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF

VÄLIPÄÄTÖS

[– –]

[– –]

10.1.2023

[– –]

asiassa

WY, [– –] Düsseldorf,

Kantajana ja Revision-valittajana,

[– –]

FI

vastaan

1. Laudamotion GmbH, [– –] Schwechat (Itävalta),

Vastaajana ja vastapuolena,

2. Ryanair DAC, [– –] Dublin (Irlanti),

vastaajana

[– –]

Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin) kymmenes riita-asiain jaosto on 10.1.2023 pidetyssä suullisessa käsittelyssä [– –] päättänyt seuraavaa:

Asian käsittelyä lykätään.

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat kysymykset matkustajille heidän lennolle pääsymisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL 2004, L 46, s. 1) tulkinnasta:

1. Onko asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan mukainen oikeus korvaukseen lennon viivästyttyä vähintään kolme tuntia yleensä poissuljettu, jos matkustaja käyttää pitkän viivästyksen uhatessa itse varaamaansa korvaavaa lentoa ja saapuu siten lopulliseen määräpaikkaansa alle kolme tuntia myöhässä, vai onko tällaisessa tapauksessa joka tapauksessa mahdollista saada korvaus, jos jo ennen sitä ajankohtaa, jolloin matkustajan on viimeistään ilmoitauduttava lähtöselvitykseen, on olemassa riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että saapuminen lopulliseen määräpaikkaan viivästyy vähintään kolme tuntia?
2. Jos kysymykseen 1 on vastattava viimeksi mainitulla tavalla: edellyttääkö asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan mukainen oikeus korvaukseen lennon viivästyttyä vähintään kolme tuntia edellä mainitussa tilanteessa sitä, että matkustaja ilmoittautuu asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti ajoissa lähtöselvitykseen?

Perustelut:

- 1 I. Valittaja vaati ensimmäiseltä vastapuolelta korvausta matkustajille heidän lennolle pääsymisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL L 261, s. 1, jäljempänä lentomatikustajien oikeuksia koskeva asetus) nojalla.

- 2 Valittaja varasi toiselta ensimmäisen asteen vastaajalta lennon Düsseldorfista Palma de Mallorcaa ja takaisin. Ensimmäinen vastapuoli oli lentoliikenteen harjoittaja. Menolennon aikataulun mukainen lähtö oli 31.10.2019. Lähtö viivästyi kuusi tuntia. Vastapuolet eivät tarjonneet valittajalle aikaisempaa korvaavaa lentoa. Koska valittajalla oli tapaaminen matkakohteessaan, hän varasi itse korvaavan lennon ja saapui Palmaan alle kolme tuntia myöhässä.
- 3 Valittaja on väittänyt, että hän ilmoittautui ajoissa lähtöselvitykseen ja että ensimmäinen vastapuoli ilmoitti hänelle siellä viivästyksestä.
- 4 Valittaja vaati ensimmäistä vastapuolta maksamaan 250 euron suuruisen korvauksen ja oikeudenkäyntiä edeltäneet asianajajapalkkiot ja toiselta ensimmäisen asteen vastaajalta vaiheittain ratkaistavalla kanteella (Stufenklage) tietoja käyttämättä jääneiden verojen määrästä ja korvausta tietojen perusteella saadun määrän verran. Amtsgericht (ensimmäisen asteen tuomioistuin) määräsi osittaisella tuomiolla toisen vastaajan antamaan tietoja ja hylkäsi ensimmäistä vastapuolta vastaan nostetun kanteen.
- 5 Toisen asteen tuomioistuin hylkäsi valittajan kanteen osittaisesta hylkäämisestä tekemän valituksen. Toisen asteen tuomioistuimen sallimassa Revision-valituksessaan valittaja esittää uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ensimmäistä vastapuolta vastaan esittämänsä vaatimukset. Vastapuoli vastustaa valitusta.
- 6 II. Toisen asteen tuomioistuin katsoi, ettei ensimmäinen vastapuoli ollut velvollinen maksamaan korvausta lentomatikustajien oikeuksia koskevan asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, vaikka sen suorittama lento oli viivästynyt yli kolme tuntia. Valittaja ei nimittäin lähtenyt tällä lennolla ja saapui lopulliseen määräpaikkaansa alle kolme tuntia myöhässä. Sillä, että valittaja hankki korvaavan lennon itse, ei ollut merkitystä. Valittaja ei myöskään ollut huonommassa asemassa kuin olisi ollut, jos olisi käyttänyt ensimmäisen vastapuolen suorittamaa lentoa. Siviililain (BGB) 280 §:n 1 momentin, 281 §:n 1 ja 3 momentin sekä 281 §:n mainituin edellytyksin hänellä on oikeus vaatia korvausta itse varaamansa korvaavan kuljetuksen kustannuksista.
- 7 III Revision-valitusta koskeva ratkaisu riippuu matikustajien oikeuksia koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan, 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 7 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.
- 8 1. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan matikustajalla on oikeus matikustajien oikeuksia koskevan asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, luettuna yhdessä 7 artiklan 1 kohdan kanssa, tarkoitettuun korvaukseen, kun heille aiheutuu lopulliseen määräpaikkaan saapuessaan

vähintään kolmen tunnin pituinen ajan menetys (vrt. vain tuomio 19.11.2009, Sturgeon ym., C-402/07 ja C-432/07, [– –] 61 ja 69 kohta; tuomio 23.10.2012, Nelson ym., C-581/10 ja C-629/10, [– –] 37 kohta ja määräys 12.11.2020, KLM, C-367/20, [– –] 27 kohta).

- 9 2. Tästä näkökulmasta käsin moni seikka tukee sitä, että korvausta ei tarvitse maksaa, jos matkustaja käyttää pitkän viivästyksen uhatessa itse varaamaansa korvaavaa lentoa ja saapuu näin lopulliseen määräpaikkaansa alle kolme tuntia viivästyneenä.
- 10 a) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan matkustajilta, jotka vaativat korvausta pitkäaikaisesta viivästyisestä, ei lähtökohtaisesti edellytetä, että he todistavat tarkastuskortin esittämällä olleensa läsnä kyseisen lennon lähtöselvityksessä; eri sääntöä voidaan kuitenkin soveltaa, jos osoitetaan, että kyseisiä matkustajia ei kuljetettu viivästyneellä lennolla (tuomio 24.10.2019, C-756/18, easyJet, [– –] 33 kohta ja sitä seuraavat kohdat).
- 11 Tämä perustuu todennäköisesti siihen, että oikeus korvaukseen pitkäaikaisesta viivästyisestä voi lähtökohtaisesti koskea vain niitä matkustajia, jotka ovat käyttäneet kyseistä lentoa ja ovat tosiasiallisesti saapuneet lopulliseen määräpaikkaan vähintään kolme tuntia viivästyneenä.
- 12 b) Tämä lähtökohta vastaa niitä perusnäkökohtia, joista unionin tuomioistuin johtaa korvausvelvollisuuden, josta asetuksessa ei nimenomaisesti säädetä, jos saapuminen viivästyy pitkäaikaisesti.
- 13 Unionin tuomioistuin on perustellut tätä asetuksen tulkintaa varsinkin unionin oikeuden yhdenvertaisen kohtelun periaatteella, jonka mukaan toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella. Se pitää tältä osin ratkaisevana sitä, että niiden lentojen matkustajat, joille on aiheutunut pitkäaikainen viivästyminen, ja peruutettujen lentojen matkustajat ovat toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa asetuksen mukaisen korvauksen kannalta, sillä he kärsivät samankaltaisesta haitasta eli vähintään kolmen tunnin ajan menetyksestä suhteessa heidän alkuperäiseen lentosuunnitelmaansa (tuomio 19.11.2009, Sturgeon ym., C-402/07 ja C-432/07, [– –] 50 kohta ja sitä seuraavat kohdat ja tuomio 23.10.2012, Nelson ym., C-581/10 ja C-629/10, [– –]).
- 14 Yhdenvertaisen kohtelun tunnusmerkit edellyttävät näin ollen lähtökohtaisesti, että kyseiset matkustajat todella saapuivat lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolmen tunnin viivästyksen jälkeen. Tästä voitaisiin päätellä, ettei korvausoikeuden tunnustamiseksi riitä, että matkustaja olisi joutunut hyväksymään tällaisen viivästyksen hypoteettisen syy- seuraussuhteiden sarjan vuoksi.

- 15 c) Tässä lähtötilanteessa se, että lentoliikenteen harjoittaja ei ole täyttänyt velvollisuuttaan tarjota korvaavaa lentoa, jolla viivästymisen olisi voitu välttää, ei sinänsä saisi johtaa toisenlaiseen arviointiin.
- 16 aa) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yksi lentoliikenteen harjoittajalta viivästymisen tai peruuttamisen yhteydessä vaadittavista toimenpiteistä on kuitenkin tarjota matkustajalle mahdollista suoraa tai jatkolennon sisältävää lentoa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan suorittamalla lennolla tai minkä tahansa muun lentoliikenteen harjoittajan suorittamalla lennolla, joka saapuu määränpäähän vähemmän viivästyneenä kuin kyseessä olevan lentoliikenteen harjoittajan seuraava lento, ellei sitten ole niin, että tällaisen uudelleenreitityksen toteuttaminen on kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle kestämaton uhraus sen yrityksellä asianomaisena ajankohtana olevaan kapasiteettiin nähden (tuomio 11.6.2020, LE/TAP, C-74/19, [– –] 61 kohta ja Bundesgerichtshofin tuomio 6.4.2021 – X ZR 11/20, [– –], 41 kohta).
- 17 Tämän velvoitteen rikkominen ei kuitenkaan sinänsä anna aiheutta matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaiseen korvausta koskevaan oikeuteen. Sen tarkoituksena on tosin mahdollisuuksien mukaan välttää peruutus tai viivästys. Asetuksen mukaan oikeus korvaukseen on kuitenkin olemassa vain, jos ajan menetys on vähintään kolme tuntia.
- 18 bb) Yhdenvertaisen kohtelun periaate ei todennäköisesti anna oikeutta korvaukseen tällaisissa tilanteissa pelkästään sillä perusteella, että myös varauksen siirtoa toiselle lennolle koskevan velvoitteen loukkaaminen voi aiheuttaa haittaa matkustajille.
- 19 Asetuksessa ei säädetä 7 artiklan 1 kohdan mukaisesta korvauksesta kaikenlaisista haitoista vaan ainoastaan tilanteesta, jolle on ominaista vähintään kolmen tunnin ajan menetys. Tätä sääntöä ei voida yhdenvertaisen kohtelun periaatteen nojalla soveltaa sellaisiin tilanteisiin, joissa tällaista ajan menetystä ei ole tapahtunut.
- 20 Unionin tuomioistuin on vastaavasti todennut, että vaikka lentomatkan (ensimmäisen) lennon uudelleen varaaminen aiheuttaa asianomaiselle matkustajalle haittaa, sitä ei missään tapauksessa voida pitää asetuksessa tarkoitettuna ”merkittävänä” haittana, jos matkustaja kuitenkin pääsee varatulla toisella lennolla lopulliseen määräpaikkaansa alle kolme tuntia myöhässä (tuomio 30.4.2020, Air Nostrum, C-191/19, [– –] 32 kohta).
- 21 3. Toisenlainen arviointi voi kuitenkin olla tarpeen ainakin tilanteissa, joissa jo ennen ajankohtaa, jolloin matkustajan on viimeistään ilmoitettava lähtöselvitykseen, on olemassa riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento viivästyy lopullisessa määräpaikassa vähintään kolme tuntia.
- 22 Peruutuksen yhteydessä oikeus korvaukseen on matkustajien oikeuksista annetun asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan olemassa jo, jos matkustajalle

ei tarjota vaihtoehtoista kuljetusta, jota käytettäessä ajan menetys on alle kolme tuntia.

- 23 Jos nämä edellytykset täyttyvät, ei lähtökohtaisesti ole merkitystä sillä, aloittaako matkustaja tosiasiallisesti suunnitellun matkan ja milloin hän saapuu lopulliseen määräpaikkaan. Tässä tilanteessa matkustajan ei myöskään tarvitse ilmoittautua ajoissa lähtöselvitykseen. Jos on varmaa, että lento peruutetaan, tällainen pyyntö olisi joka tapauksessa turha.
- 24 Kuten jaosto on jo toisessa yhteydessä todennut (Bundesgerichtshofin päätös 3.5.2022 – X ZR 122/21, 16 kohta), tähän verrattavissa oleva tilanne voi olla olemassa, jos ennen sitä ajankohtaa, jolloin matkustajan on ilmoittauduttava lähtöselvitykseen, on jo olemassa riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento voidaan suorittaa vain siten, että lopulliseen määräpaikkaan saavutaan yli kolme tuntia myöhässä. Tässä tilanteessa pyyntö ilmoittautua kuitenkin ajoissa lähtöselvitykseen voi olla turha, aivan kuten peruutuksen yhteydessäkin.
- 25 Tästä voidaan päätellä, että oikeus korvaukseen ei tässä tilanteessa, kuten ei peruutustapauksessakaan, riipu siitä, onko matkustaja aloittanut suunnitellun matkan ja milloin hän on saapunut lopulliseen määräpaikkaansa.
- 26 4. Valituksenalaisessa tapauksessa valittajan Revision-valitus osoittautuisi perusteettomaksi, mikäli oikeus korvaukseen on yleensä poissuljettu, jos matkustaja on saapunut lopulliseen määräpaikkaansa alle kolme tuntia myöhässä.
- 27 5. Jos taas oikeutta korvaukseen voidaan harkita, jos jo ennen sitä ajankohtaa, jolloin matkustajan on viimeistään ilmoittauduttava lähtöselvitykseen, on olemassa riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä pitkästä viivästymisestä, herää kysymys, edellyttääkö oikeus korvaukseen tässä tapauksessa, että matkustaja kuitenkin ilmoittautuu lähtöselvitykseen niin ajoissa, että lentoliikenteen harjoittajalla on mahdollisuus muuttaa varausta.
- 28 Jaosto on jo esittänyt tämän kysymyksen unionin tuomioistuimelle toisessa asiassa. Edellä esitetyn lähtökohdan mukaisesti se on merkityksellinen myös käsiteltävän asian ratkaisun kannalta.
- 29 Alemmat oikeusasteet eivät ole vielä todenneet, ilmoittautuiko valittaja väitteidensä mukaisesti ajoissa lähtöselvitykseen. Mikäli tällä ei ole merkitystä korvausta koskevan oikeuden kannalta, jaosto voi ratkaista asian lopullisesti. Muussa tapauksessa asia on palautettava toisen asteen tuomioistuimeen tosiseikkojen selvitystä varten.

[– –]